

D I E N O S Z I N I O S
1945 m. lapkričio m. 16 d.

39.

PASIBAIGĖ KONFERENCIJA. Vakar po pietu prez. Trumanas, Atlee ir Mackensie King baigė savo pasikalbėjimus. Buvo išleista komunikatas, su juo turiniu su- pazindinta 51 priklausanti Jungt. Tautų Org.-jai valstybė. Komunikatas turi 9-nius punktus. Svarbiausieji nutarimai galima skirstyti taip: 1) atomines bombos praktiskos gamybos paslaptys, kol nėra garantuotas galutinas pasa- lio saugumas ir nėra surastas priesginklis, nebūsi išduodamos ir toliau, 2) Pa- grindiniai atomines energijos nagrinėjimo ir kontrolės klausimai bus perduo- ti tarptautiniai atomines energijos komisijai Jungt. Tautų Org.-jos remiose, kad atomine energija būtų panaudota taikos gamybos progresui. Atomines ener- gijos nagrinėjime galės dalyvauti visos pasaulio tautos.

PADETIS PALESTINOJ. Vakar vakare padėtis Tel Avive nurimo. Bus atsauktas draudimas vaikseiti. Jeruzaleje ir Haifoje buvo ramu. Tel Avive buvo issau- ta keletas suvių, patruliavo britu tankai su uždruotais "Nusiraminkite, nes mes saudysim. Vakar buvo apmetyta akmenimis britu kariuomenė. Dvi britų krautuves sunaikintos, britų bankas padegtas. Per neramumus 1 žydas užmuštas ir 2 su- zeisti. Palestinos komisaro pavaduotojas išleido atšaukimą i gyventojus ragindamas nurinti, nes bet koks teisės laužymas bus griešciausiai baudziamas. SEKMADIENI RINKIMAI PORTUGALIJOJ IR BULGARIJOJ. XI. 19 sekmadieni, įvyks rin- kimai Portugalijoje ir Bulgarijoje. Apie juos valstybės opozicija rengiasi rinkimus boikotuoti. Portugalijos diktatorius dr. Salazaras pareiškė, kad busi- mieji rinkimai busia visai laisvi ir demokratiski, vienu žodžiu visai toki, koki būna Anglijoje.

PRANCUZIJOJ VYRIAUSYBĖ DAR NESUDARYTA. Gen. de Gaulle tariasi su partijų va- dais ir toliau dėl vyriausybės sudarymo. Londono radijas šiandien pranešė, kad vyriausybės sudarymas pergyvena krizę. Esą komunistai sutinka iėiti i vyriausybę ta sąlyga, kad jiems bus atiduota viena is trijų svarbiausių mi- nisterijų: užsienio reik., vidaus ar karo. Gen. de Gaulle su jokiais sąlygom nesutinka ir sako, kad jis kiekvienai ministerijai nori kviesti geriausią tinkantį žmogų, o ne atiduoti partijos nuožiumai.

LENKIJOJ RINKIMAI UZ METU. Ministras pirmininkas Moravskis pareiškė, kad len- kai busia gražinti is užsienio i Lenkiją per metus. Rinkimai numatomi pra- vesti Lenkijoje taip pat už metus. Be to, Moravskis pareiškė, kad pagal susita- rimą su sov. mars. Rokosovskiu. Raud. Armija ivesta i Lenkiją tvarkai atstaty- ti. Esą tvarka jau daugelyj vietų atstatyta ir laukiama ir laukiama raud. armijos evakuacijos is Lenkijos pradžios.

MINISTERIU KABINETAS VENGRIJOJ. Vakar smulkiųjų ūkininkų ir savininkų par- tijos narys Tilldy sudarė naują kabinetą. Anglijos valdžios organai parei- škė, pripažinsia tokia vyriausybė, kuri pildys gyventojų valia ir atitiks rinkimų rezultatus.

TEISMAS SUOMIJOJE. Vakar prasidėjo teismas prieš Rytį ir kitus Suomijos ministerius, kurie kaltinami Suomiją itraukę i karą.

DARBO JEGOS TRUKUMAS VOKIETIJOJ. Sumazinti darbo jėgų trukuma amerikie- cių zonoje, numatoma paleisti didelė dalis karo belaisvių. Išimtinais atve- jais bus panaudoti taip pat ir išvietintieji asmenys.

VOKIECIU REPATRIJACIJA. Per 7 mėn. numatoma apgyvendinti apie 2 milijonus vokiečių is Vengrijos ir Čekijos. Is jų apie 1 milijoną Bavarijoje.

CIVILINIS VALDŽIOS KLAUSIMAS. Amerikos užsienio reik. ministerijos sekret- išvyko i Vokietiją tyrinėti sąlygas civilinei Vokietijos valdžiai.

ves kaip tik zibalas. Paryžiaus radijo apzvalgininkas Florian Caverac atomines energijos komunikato reikalu pasisako panasiai kaip ir sveicaras. Jis pažymėjo, kad nieko nesa nuostabaus, kad anglosaksai nepasitiki Sov.S-ga. Esa po nacionalizmo ir fasizmo atsiradimo valdzioj ir po staigiu uzpuolimui Lenkijoje Nėvegijos, Danijos, Olandijos, Belgijos, Jugoslavijos ir Sov.S-ges, zedis "pasitikejimas" esas visai isbrauktas is politinio zedyno.

Toliau jis pažymėjo, esa Anglija Amerikej prisidejo prie JAV. politikos ir speja, kad uz tai bus jai padaryta finansiniu nuolaidu. Be kitu dalyku apzvalgininkas paminejo politini kara Kinijoje. Esa oficialiai skelbia, kad nei Amerika nei Sov.S-ga nei vienos puses neremiancios. Is tikruju Amerika duoda Ciangkaisekui transporte laivus ir lektuvus pastaroje kariuomenes perkelimui o Sov.S-ga Port-Arturo ir antraji turima uosta yra uzdariusi Ciangkaiseke laivams, o komunistams leidzia juo naudotis save kariuomenes islaipinimui. Apie Prancuzijos vyriausybes sudaryma apzvalgininkas pažymėjo, kad tai, kas vyksta Prancuzijoje, esa miniatiurinis vaizdas to, kas vyksta pasaulyj. Esa Prancuzija turi sudaryti islyginamaji atsvara tarp rytu ir vakaru, todel negali ji atiduoti save uzsieniu politikos i vienos partijos rankas, kuri gali nuvesti nepageidaujama linkme ir suteikti per dideliu konceciju vienai kuriai saliai.

DEBATAI ŽEM RUMUOSE. Ketvirtadieni žem. rum. ivyks debatai užsienio politikos klausimais. Debatuose laukiama ir t. t. Debatų užtruks 2 dienas. Debatų busia labai platus, pradėdant atominės bombos klausimu ir baigiant visais kitais Europos politiniais klausimais.

PRAGOJ ISLYDETA RAUDONOJI ARMIJA. Pragoj išvykstanciai Raud. Armijai buvo surengtos milžiniškos demonstracijos. Jėse buvo reiskama padėka Raud. Armijai už išlaisvinimą ir abiejų slavų tautų draugiskumas bei pasitikėjimas. Pragoj tekiu demonstracijų dar nėra niekad buvę.

KONFISKUOTI KRUPPO FABRIKAI. Vakar 10 val. 30 min. Essene britų kariniai organai konfiskavo Kruppo fabriką su visais skyriais. Ginklavimosi fabrikai, kuriu begalima perdirbti, ateityje neveiks.

A TIDETAS NURNBERGO PROCESAS. Nurnberge procesas bus atidėtas XII. 2. Procesas prieš Kruppa atidėtas iki jį pasveiks.

AUSTRIJA REIKALAUJA PLEBISCITO PIETU TIROLYJ. Rennerio vyriausybė ieteikė notą sąjungininkams, kurie reikalauja italų valdomam pietu Tirolų plebiscito. PUSE JAPONIJOS MIESTU SUNAIKINTA. Japonijos oficialus organas paskelbė, kad iš 207 miestų, 109 visiskai sunaikinti.

BENESAS APIE ČEKOSLOVAKIJĄ. Prezidentas Benesas pareiškė, kad Čekoslovakija bus ir toliau laisva, nepriklausoma, demokratine valstybe. Sov. S-ga visiskai nesikisianti į vidaus reikalus Čekoslovakijoje. Ji nežadanti ir ateityj kisti Čekoslovakiją gyvensianti ir tvarkysianti ir toliau save uktine sistema.

SAVAITINIS SVETICARIJOS IR PARYŽIAUS RADIJO POLITINIŲ IVYKIŲ APZVALGA. Sveicarijos radijo savaitinis politinių įvykių apžvalgininkas vakar kalbedamas apie paskutines savaites politinius įvykius pažymėjo, kad svarbiausias politinis paskutinių 7 dienų įvykis buvęs atominės bombos komunikatas. Paskutiniu metu pasaulį labai neraminusi atominė bomba. Atomines energijos išradimas žadės pasauliui perversmą tiek į gera, tiek į blogą. Esa panasiai buvę kalbama ir išradus pavyzdžiui lektuvas, kad jis esa padarysias taip pat perversmą pasauliui, bet panaudojus jį karo reikalam, jo reikšmė pasidariusi negatyvi, kelianti žmonėms daug baimės. Apie atominę bombą esa kalbama, kad ji graso pasaulio egzistencijai, lygiai taip pat buvę kalbama, sakysim, išradus dinamitą. Viena esa aišku, kad 1945 metų Europos sugriovimai yra visai menki, lyginant su atominės bombos sugriovimais. Gaminant naujesius raketinius ir kitus lektuvus be igulų, valdomus iš tolo su 10.000 ir daugiau kilometrų radiusu, pasaulis yra labai sumazejęs ir pasidares visai mazas. Ateities karam, bent šiuo metu, esas labai baisus dar ir todėl, kad prieš raketines ir atominės bombas nežinomas joks apsigynimo būdas. Atomines bombos komunikatas, Vasingtone derybu paseka rodo, kad sąjungininkai nepasitiki Sov. S-gai. Komunikate konstatuojama, kad gamybos paslaptis nebusianti atidengta, kol nebus surasta garantuota politinė ar karinė saugumo priemonė prieš atominę bombą. Komunikatas esas geriausias įrodymas pasaulio galingume ir bejėgiskume. Atominė bomba anglosaksų rankose rodanti jų ypatingą galingumą, bet išradus ją ir kitiems taip pat rodo jų ir bejėgiskumą. Šiuo metu atominė bomba esanti stiprus kozyris anglosaksų rankose, bet, jeigu atominė bomba bus išrasta ir sovietų, šis kozyris bus išmestas iš rankų. O moksliniai išradimai negali ilgai likti paslaptį. Komunikatas esa atitinkas ir mokslininkų nuomone, nes, pavyzdžiui, vienas žymus Anglijos fizikas taip pat reikalauja neatidengti Sov. S-gai paslapties, nes tai išsautų ginklavimosi lenktynes. Panasiai esas pasisakęs ir Churchill o vienas Anglijos chemijos prof. griežtai draudęs paslapti atidengti sovietams esa karo metu Anglija atidavę sovietams garsųjį Radar itaisą, o už tai Sovietai Anglijai neatidengę nei maziiausios paslapties. Toliau apžvalgininkas paminejo atominės bombos panaudojimo galimybes ateities kare. Jis pažymėjo, kad ateities kare nebusianti placiai naudojama atominė bomba, ta pacia nuomone esas pareiškęs ir minėtas Anglijos chem. profesorius. Lyginama atominė bomba su pirmoje D. karo pabaigoje panaudotomis dujomis. Tai buvęs ginklas galis isnaikinti istisas tautas. Ji naudoti praeitame kare buvę visi pasirengę, o vis dėlto nenuvėdę. Esa tas pats busia ir su atominė bomba, nes faktas, kad priešas busias sunaikintas, bet ~~ka~~ ir pats buvį taip pat sunaikintas, šis faktas pakankamai geras įsėjimas susilaikyti nuo jos naudojimo. Po to, apžvalgininkas paminejo vieną ypatingą reikšmės įvykį Anglijoje, kuri aprašė vienas Londone paskutiniu dienu laikrastis. Esa Anglijoje šiomis dienomis esas padarytas pirmasis vaziavimas su automobiliu, kuris varomas atominiu kuru. Vietoj motore buvęs itaisas cigarų dezutes dydžio, kuris veikia be garso. Bandydas esas gerai pasisekęs. Pasiteiravus atitinkamose istaigose Anglijoje pranesimas esas patvirtintas. Apžvalgininkas pažymėjo, kad panaudojus atominę energiją platesniu mastu, atpuls žibalo kaip varomoje kure pareikalavimas, o tuo paciu atpuls ir daug karų, nes viena iš svarbiausių ikisiolinių karų priežasčių esas buvę